

Mälumäng nr 6. KÜSIMUSED

1. Kelle lipp? (all vasakul)

2. See 1901.a. valminud neoromaani stiilis kihelkonnakirik on Eesti ainus 2 torniga maakirik. **Kus see asub?** (Pilt ülal paremal)

3. Algselt pärineb see rahvus muistsetes Lääne-Hiinas elanud türgi stepihõimudest. Praegu omavad nad Vene Föderatsiooni kuuluvat vabariiki. Neid elab maailmas umbes 8 miljonit (7 miljonit endisel NSV Liidu territooriumil). Eestis oli selle rahvuse esindajaid 2011. aasta andmete järgi 0,15% rahvaarvust. (venelaste, ukrainlaste, valgevenelaste ja soomlaste järel viiendal kohal). Nende traditsioonilised rahvustoidud on pärämätsid ja magusroog hak-teš. **Nimetage rahvus!**

4. See 1965.a valminud laul, mis kestab kõigest 2 minuti ja 3 sekundit, valiti BBC korraldatud hääletusel 20. sajandi parimaks lauluks. Ühtlasi on tegu maailma töödelduima lauluga, millest on valminud üle 3000 erineva *cover*'i. **Mis laul?** (autor = 1p; pealkiri = 1p)

5. Ameerika indiaanlased kutsusid seda taimet (*Plantago major*) „valge mehe jalajäljeks“. Veidra nime sai taim asjaolust, et taimet „importisid“ Ameerikasse eurooplased, kelle saabastele seemned olid jäänud ja neid kõndides levitati. Kuigi taim on laialt kasutatav ka rahvameditsiinis, on ta hooldatud muru tahtvatele aiapidajatele tõsine peavalu. **Mis taim?**

6. Just see 1803 aastal Kadrina Kihelkonnas Jõepera mõisas sündinud mees võttis eesti keeles kasutusele sõnad põletik, palavik, hapnik, vesinik, süsinik, rakk? Tartusse Vana-Jaani kalmistule maetud kirjameest tunneb Eesti rahvas peamiselt ühe teose järgi, mille nimetamine siinkohal oleks liig, mis liig. **Kes?**

7. **Nimetage need neli riiki, mille pealinnu Läbib Doonau jõgi!** (3 õiget = 1p)

8. **Kes räägib?**

9. Esimeste OM kavas 1896 aastal Ateenas oli 9 spordiala: kergejõustik, klassikaline maadlus, laskmine, jalgrattasport, tõstmine, ujumine, vehklemine, riistvõimlemine ja üks sportmäng. **Nimetage ainus 1896 aasta Ateena OM-l kavas olnud sportmäng!**

10. **Nimetage bänd!**

11. See lind suudab ainsana eesti lindudest vertikaalpinnal pea alaspidi liikuda. Teda hüütakse ka kusetajaks, sest olevat laulu ära õppinud hobuse kusemise järgi. Soomlaste jaoks on ta oma pählilembuse pärast *pähkinänakkeli*. Eriline nimi on tal ladina keeles - *Sitta europaea*. Talvises toidumajas on ta tõeline „hirmuvalitseja“, lüües platsi puhtaks isegi siis, kui vaja tuul alla teha endast kaks korda kogukamatele. **Mis lind?**

12. Kuubal tekkinud hispaania päritolu kolmeosalises taktimõõdus tantsu nimi tähendab tõlkes topeltsammu. Tantsides antakse edasi härjavõitluse pinget ja toreadoori uhkeid liigutusi. **Mis tants?**

13. Siit paarikümne kilomeetri kaugusel Koorastes 1902 sündinud Hilda James (sünd. Taba) võinuks elu lõpuni kanda austavat tiitlit Eesti ..... *grand old lady*. Hilda õppis Kooraste vallakoolis ja Kanepi kihelkonnakoolis, lõpetas aastal 1921 Võrus tütarlastegümnaasiumi ja 1926 Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna. Aastast 1926 õppis ta Rockefelleri stipendiaadina Bryn Mawr College'is, kus ta aastal 1927 kaitses magistrikraadi. Seejärel oli ta Columbia Ülikoolis doktorantuuris (juhendajateks olid William Heard Kilpatrick ja John Dewey); aastal 1932 kaitses ta doktoriväitekirja. Aastatel 1936–1938 oli ta Ohio osariigi ülikoolis õppejõud ja abiprofessor, aastatel 1939–1951 oli ta Chicago Ülikooli professor, aastatel 1951–1967 oli ta San Francisco Ülikooli professor. Tegemist on tänaseni küsitavas valdkonnas tsiteerituima ja tuntuima eestlasega. **Nimetage valdkond!**

14. Jaanuaris 2006 vannutati pealinnas Monrovia ametisse kogu Aafrika mandri esimene naispresident (pilt all vasakul). 67-aastane neegrídaam edestas teises valimisvoorus küsitava riigi endist jalgpallikuulsust George Weah'i. Sellel riigil on maailma suurim kaubalaevastik - maksud on väikesed ja seetõttu sõidab küsitava riigi lipu all palju teiste maade aluseid. **Mis riigi presidendiks** sai 2011 aastal Nobeli rahupremia pälvinud Ellen Johnson-Sirleaf ?

15. Näete pildil (ülal paremal) maailmakuulsat inglise filmirežissööri (s. 1937), kes on filmiajalukku läinud eeskätt suurejooneliste ajaloodraamadega – „1492: Paradiisi vallutamine“, „Gladiator“, „Taevane kuningriik“, „Robin Hood“. Ent tema käe all on valminud ka näiteks menukid „Thelma ja Louise“ ja „Hannibal“. Kellest jutt? (Ridley Scott)

16. Kes oli tegelane “Tõest ja õigusest”, kes ütles Indrekule: “Mine ja saa meheks!”

17. E-ainete nimekirjas kannab küsitav numbrit E 441, koostiselt on tegemist kollageeni lõhustumisel saadud ainega. Enamasti on see maitsetu ja lõhnatu ning töötlemata ei sööda, Eestisse imporditakse peamiselt Rootsist ja Lätist. Ainet saab toota mitmel moel, Eestis müüdavast on suur osa toodetud seanahast. Vastavalt euronormidele tuleks toidupoos müüdavale pakendile lisada märge: “Inimtoiduks ettenähtud.....”. **Mis aine?**

18. Küsimus looduse vallast. Nõel..., rasv..., taldrik..., matt..., hall..., hallvalge..., valge..., aastane..., kaheaastane..., mitmeaastane..., aju... **Milline sõna sobib punktiirile?** Eestis on küsitav aktuaalne keskmiselt 138 päeva aastas.

19. Inglismaal peetakse juba aastakümneid maailmameistrivõistlusi valetamises. Osavõtt on keelatud ainult elukutselistel valetajatel, kelleks reglemendi järgi loetakse poliitikuid, juriste, kinnisvaramaaklureid ja ..... **Keda veel? VIHJE!** Ka kõik siin saalis istujad valetamise MM –l osaleda ei saaks!

20. Kuulete valssi, mis on valitud läbi aegade 10 kaunima (tuntuma) valsi hulka. **Nimetage helilooja!**

VASTUSED: **1.** Kaitseliidu Järva malev **2.** Rapla **3.** Tatarlased **4.** Yesterday; Paul McCartney **5.** Teeleht **6.** Fr. R. Kreutzwald **7.** Austria, Ungari, Slovakkia, Serbia **8.** Jaan Pehk **9.** Tennis **10.** Traffic **11.** Puukoristaja **12.** Pasadoble **13.** Pedagoogika **14.** Libeeria **15.** Ridley Scott **16.** Hundipalu Tiit **17.** Želatiin **18.** Jää **19.** Naisi **20.** Tšaikovski